

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Kályba kábeles kérése:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 Amerikustól kártyák visszaküldés
 vagy megfizetésére nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.
 Egyenlő arányú 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 15.

A kormány lemondása.

Szell Kálmán bécsi útja meghozta a döntést: *beadta a kormány lemondását.*

A korona a lemondás elfogadása iránt még végleg nem nyilatkozott. Szell a választ kedden vagy szerdán fogja megkapni; addig pedig itt Budapesten megbeszéli a helyzetet.

Ez pedig a következő:

A korona szabadjára hagyja Szellnek, hogy ajánlja a paktumot a pártokkal vagy — ha ezt nem akarja — ragaszkodjék lemondásához. Szell ennek az alternatívának az alapján fog említeni, és a tanácskozáshoz, fizetvényéhez képest végleg határozni.

Az alap, melybe Bécsben belenyugosznak, az, hogy még július elseje előtt legyen indemnitás és a rendes katonai létszám megszavazása, hogy július elsején hozzáfoghassanak a sorozáshoz.

A sürgős javaslatokon felül biztosítani kell a költségvetés, kiegyezés és vám-tarifa zavartalan és rendes letárgyalását és megszavazását, melyben a tarack-ütegekhez szükséges legénységet — mintegy 5000 ember — megadják.

Természetes, hogy szóba került az is, hogy kiket hallgasson meg a korona a válság során és hogy maga Szell Kálmán kit ajánl utódjául.

Szell utódjául gróf *Andrássy* Gyulát ajánlja.

Eddig *Apponyi* Albert gróf, *Csáky* Albin gróf, *Andrássy* Gyula gróf és *Fejérváry* Géza báró kaptak meghívót a királyhoz, de kétségkívül meg fognak még hivatalni *Szapáry* Gyula gróf, *Lukács* és *Darányi* miniszterek.

Hogy a meghallgatandók közül ki, vagy általában ki lenne az új miniszterelnök, arról még most éppenséggel semmit sem lehet tudni. Eddig a különböző pártárgyalatok nem kevesebb, mint öt miniszterelnököt vesznek biztosra. Ezek gróf *Andrássy* Gyula, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter és gróf *Csáky* Albin főrendiházi elnök és gróf *Szapáry* Gyula volt miniszterelnök.

Andrássy Gyula Szell jelöltje, *Lukács* a régi Bánffy-gárda jelöltje, *Fejérváry* a koronának jelöltje, *Csáky* a volt disszidensek jelöltje és *Szapáry* az új szabadelvűek és agráriusok jelöltje.

A válság.

A függetlenségi párt tagjai ma délelőtt a házban bizalmas értekezletet tartottak és több felszólalás után egyhangulag abban állapodtak meg, hogy még a mai ülés folyamán a technikai obstrukció terérelépnek. Ezt megelőzőleg azonban tudatják elhatározásukat a Ház nagyrabecstült elnökével *Apponyi* fogadta a függetlenségi párt tagjait és elhatározásukat a miniszterelnök tudomására hozta.

A miniszterelnök magához kérte *Kossuth* Ferencz, *Barabás* Béla, *Tóth* János és *Kubik* Béla képviselőket, a kik elhatározásukról személyesen is informálták a miniszterelnököt és

arra kérték őt, hogy még a mai ülésen vonja vissza az újonczjavaslatot, és akkor a békés, rendes tárgyalásoknak mi sem állja útját. *Szell* kijelentette, hogy e kérdéssel a holnapi ülésen fog nyilatkozni és addig is kéri a függetlenségi pártot, álljon el a technikai obstrukció szándékától.

A függetlenségi párt vezéremberei erre csak az esetben mutattak volna hajlandóságot, ha ma a képviselőház ülést nem tartana, *Szell* erre hajlandóságot nem mutatott, és a nyomban összehívott miniszteri tanácsnál tudatta a függetlenségi párt álláspontját. 11 órakor kezdetét vette a mai ülés és az itt történetekről az országgyűlési tudósítónk beszámol.

A folyosón sokat beszélnek *Szell* Kálmán tegnapi bécsi utjáról és a magyar politikusok igen nagy fontosságot tulajdoni annak *Apponyi* Albert gróf meghívásának, a ki a helyzetről nyíltan és őszintén fogja informálni a királyt, a mennyiben fényes politikai múltja, ritka jelleme annyival is inkább garancia erre, mivel *Apponyi* már több ízben megmutatta, hogy ő az igaz hazafias utról még akkor sem tér el, ha ez esetleg az ország, vagy a király álláspontjával ellenkezik.

A rosszakaratulag félreismert *Apponyinak* nagysága csak ma tűnt fel, mert barátok és ellenségek egyaránt elismerték azt, hogy közelg az az idő, midőn az *Apponyi* nyílt politikájának érvényesülnie kell.

Az ülés végén arról értesülünk, hogy *Apponyi* és *Andrássy* gróf még a mai délután folyamán Bécsbe utaznak és *Szell* a holnapi ülésen fogja a Házzal lemondását tudatni.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hamis dollár.

— Amerikai humoreszk. —

Egy délelőtt — a nagy hőség szinte ráfeküdt az óriási városra — mr. Jamesonnak, a vén munkavezetőnek kellemetlen érzése támadt. Daczára a hőségnek, elkezdte rázni a hideg.

— Beteg leszek, gyerekek, — sóhajtott — valami erős rumot kell innom, különben nem bírom ki tovább.

— Hát tessék inni! — kiáltozták a műhelyben dolgozó gyerekek. — Vegyen magának rumot a művezető ur!

— De pénzem sincs most éppen, — panaszkodott tovább, — de hopp! . . .

Atkutatta jól zsebeit és örömtől ragyogó arccal kaparászott elő egy dollárt.

— Itt van — mondta, de az arca újra komorult. — Sajnos, hamis!

Mély csönd. De egyszerre éles gyerekhang süvített át a csöndön:

— Egy hamis dollár még mindig többet ér mint semmi.

Jameson föltekintett.

— Ki mondta ki ezt a nagy szót?

— En mondtam, — jelentkezett a kis Charles Brown. Annyi hamis dollár van forgalomban, hogy egygyel több vagy kevesebb, az már mindegy.

— Okos gyerekek látszol, Charles, — dicsérte meg Jameson. — Meg mernéd tenni, hogy a hamis pénzért rumot hozz?

— Mért ne? — felelte a fucska.

— Hát ha elhozod a rumot, kapsz tőlem kalácsot, — biztatta őt Jameson.

— Nem kell nekem az ön kalácsa, — jelentette ki határozott hangon a kis tacska, én nem azért csinálom a dolgot, hogy önnek szolgáljak, hanem üzleti szempontból, amelyből pénzt fogok szerezni. Es pedig egy — igazi dollárt fogok keresni.

Mindenki nevetett, még a vén Jameson is félrehuzta a száját.

— Jó, jó, fiacskám, hisz egészen okos fejed van, hanem ez mégsem fog sikerülni neked, ha azonban mégis megcsinálod, akkor aranyat ér az eszed.

A kis Charles elbizakodottan mosolygott és eltűnt. Egy negyed óra múlva már újra itt volt.

— No, mi történt? Hogy sikerült? Hoztál rumot? Szereztél egy igazi dollárt? Mutasd a dollárt! — hangzott tarka összevisszaságban.

— Nyugalom! — intett mr. Jameson. — Jöjj ide hozzám, fiam; látom a szemedből, hogy eredménynyel jártál!

— Ugy van! — jelentette ki roppant fontoskodva a fucska s egy világosbarna folyadékkal telt üveget húzott elő kabátja zsebéből.

— Itt a rum! Sziveskedjék megkóstolni mr. Jameson.

Ez töltött egy pohárba, megízeltte, aztán egy hajtásra leitta s nyomban megtöltötte a poharat újra.

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza

Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ujjonnan berendezett rőfös és rövidáru osztálya!

Csakis különleges új minták,

miután e cikkek ez évben ujjonnan lettek berendezve.

Varrónőknek külön kedvezmény! Keresztény üzlet!

Női ruháknak és blousoknak meglepő szép új mintájú finom francia cretonok, zephyreik, delainok, batisztok, ajour és petyes batisztok, nyári pique kelmék, női fehér és színes batiszt ingek, háló kabátok, corsetták, fekete és színes kötények, selyem, delain, caschmir és mosó fejevaló kendők, schiffonok, vásznak, belésárak, csipkék, szalagok, D. M. C. himző, horgoló és kötő pamutok, selymek, czérnák, gombok, tűáruk s mindennemű rövidáruk teljes választékban feltűnő olcsón. *Bycikli* és torna ingek, derek-övek, sapkák, *Kneip*-cipők, kez-*tyűk*, *harisnyák* s még több száz-féle cikkek mesés olcsón adatnak el.

Szabadelvű választók Lendl ellen.

A temesvári kerületnek nagy számban egybegyűlt képviselőválasztói e hó 14-én Nagy-Topoloveczen tartott gyűlésen Lendl Adolf dr. orsz. képviselő magatartását határozottan elítélte, mivel a szabadelvű pártból, a melynek feltétlen híveként lett megválasztva, beleegyezése nélkül kilépett és ezzel a választásnál tett ünnepies ígéretét megszegte; ezenfelül még a kormány magatartását az ellenzék obstrukciójával szemben alaptalanul alkotmányellenesnek bélyegezte. Mindezek alapján a választók gyűlése dr. Lendl Adolf orsz. képviselőnek bizalmatlanságot szavazott, egyszersmind pedig Széll Kálmánnak, mint a szabadelvű párt vezérének és a kormány fejének változatlan teljes bizalmukat és ragaszkodásukat fejezték ki.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 15.

Egymást érik a szenzációk, úgy a világeseményekben, mint speciálisan a mi politikai életünkben. Közvetlen szomszédságunkban királyt választani gyűlnek össze a nemzetgyűlés tagjai, a magyar politikában pedig fordulóponthoz ért a válság.

A megoldás már csak egy-két nap kérdése és a mi jön, az nem más, mint a teljes kibontakozás. Derengeni kezd már a magyar politika egén, hogy nemsokára ismét beköszöntsön a békés, az ország érdekében életbevágó hasznos munkálkodás napja.

Készül valami.

Fél tízre jár még csak az idő, de már a képviselőház hatalmas folyosóján fel-felbukkant egy-egy függetlenségi képviselő. Mintha csak titkos megállapodás szerint történne, minden irányból előtűnik egy-egy tagja a pártnak és egyenesen tart az ellenzéki folyosó felé. Ott aztán megindul a nézetcsere. Halkan beszélnek, hogy a körülöttük sétáló újságírók ne halljanak semmit.

— Hm, mondta a nyelvvel csettintve, — ez e.ész pompás ital

— No látja, — örült a kis Charles — ígéretem első részét már beváltottam. Most jön a második. Mondja meg nekem, mr. Jameson, valódi ez a dollár, van nem?

A kis legényke lábujjhegyre állott és egy fénylő pénzdarabot nyújtott az öreg elé. Mr. Jameson megforgatta előre, hátra, meghallgatta a csengését s végül kimondta az ítéletet:

— Bár az egészségem olyan jó volna, mint a milyen jó ez — a pénz. Honnan vetted, Charles?

— A rum vásárlásnál kerestem, — mondta egész határozottsággal a fiú.

— Ostoba fajankó, — rivalt rá Jameson — ha nem akarod, hogy azt higgyem, hogy lop-tad ezt az aranyat, úgy mondd meg, ki ajándékozta neked.

— Sem nem loptam, sem ajándékba nem kaptam, — állította makacsul a fiú; — ez egész egyszerűen megszolgált pénz.

— Nos hát akkor mondd el, hogyan — követelte mr. Jameson.

— Tehát — kezdte Charles — mikor elindultam innen, először is a legközelebbi pálinka mérésbe mentem, ahol már sok vendégült. Oly hangosan, amint csak kitelt tőlem, kiáltottam, hogy apám súlyosan megbetegedett s az orvos azt rendelte neki, hogy testi erejének visszanyerése végett időről-időre egy korty

Készül valami. A haditanácsban Polonyi tartja a szót. Nagy hévvel ad elő valamit élénk gesztusokkal kísérve. Közben Barabás Béla és Thaly Kálmán beszél nagy hévvel. Egyszerre megérkezik Kossuth Ferenc s Barabás Béla rögtön elébe terjeszti a tanácskozás eredményét. Es megindulnak valamennyien az elnök szobája felé.

Bejelentik a technikai obstrukciót.

Kossuth Ferenc vezetésével mintegy harminczan vonulnak be az elnökhöz. Nyomukban az újságírók hada.

Apponyi Albert gróf üdvözlöli az ellenzékiet. Kíváncsian néz rájuk, miért jönnek hozzá küldöttségbe. Kossuth már belekezd beszédébe, mikor észreveszi az újságírókat. Kéri, hogy hagyják magukra őket. A sajtó képviselői kivonulnak az elnöki szobából s előtte várják az eredményt.

Kossuth Ferenc bejelenti Apponyinak a technikai obstrukciót.

— A múlt héten akartuk már megkezdeni — hiszen tudod kegyelmes uram — a technikai obstrukciót és tisztán a te felkérésedre vártunk vele, mivel azt mondtad, hogy a helyzet péntekig tisztulni fog. A helyzet még ma sem tisztult, kegyelmes uram. A kibontakozás nem történt meg. Szavunknak állunk. Megadtuk az időt a kibontakozásra, letelt, nincs eredmény, még kell kezdenünk a technikai obstrukciót.

Apponyi gróf egy napi halasztást kért még, de a deputáció nem ment bele.

— Nem adhatunk több halasztást. Tessék az ülés megkezdése előtt elvégezni a kormányel-nökökkel a kellő konferenciát.

Es ezzel egyidejűleg harmincz napirend előtti felszólalást jelentettek be.

Széll és Apponyi.

A Ház elnöke azonnal bement Széll Kálmánhoz. Hosszan, behatóan tanácskoztak. Az ülés terem ezalatt lassan népesedni kezd. Minden pártban sok képviselő foglalja el helyét. Hosszan, szenvedélyesen beszélgetnek. Mindenki tudatában van a nap nagy fontosságának. Buzáth Ferencz kötekedve szól át a Kossuth párthoz, rámutatva az üres piros bársony székekre:

rumot igyon. A korcsmáros figyelmesen fülelt reám, előhozott egy flakót és megtöltötte rummal. Ovatosan odatettem a hamis dollárt az asztalra és a korcsmáros anélkül, hogy meg-nézte volna a pénzt, a kasszába dobta. Itt van tehát a rum.

— Szép, szép, — bólingatott a fejével mr. Jameson, — de az igazi dollárról még egy szót sem szóltál.

— Arra is rákerül a sor mindjárt. Elmentem a legelső utczasarokig, ott hátrafordultam, nem lát-e a pálinkásboltból senki, és egy kut után néztem. Aztán pár percz mulva keservesen sirva visszafutottam a pálinkamérésbe és ott elmondtam a gazdának, hogy a mamám megvert, mert pálinkásboltból hoztam a rumot. A patikába kellett volna mennem és ott a recept szerint megcsináltatnom az orvosságot. Ezzel én újra letettem az üveget az asztalra. A gazda — egy igazán jószívű ember, a lelkemre kötötte, hogy más-
kor jobban vigyázzak, ha a mamám valamit parancsol s ezzel fogta a visszahozott üveget és újra beleöntötte a tartalmát egy nagy üvegbe. Azután visszaadta a dollárt — persze valódit.

— Ez már érdekes, — vélte Jameson — de hát akkor még mindig nem volt rumod!

— Ugyan, mr. Jameson, — szóló Charles szemrehányóan — hisz ön maga kóstolta meg az előbb és kitűnőnek találta. Szomorú, hogy

— Tessék választani.
— Mi nem kérünk belőle — replikázott Kubik.
— Mi sem, — szóló vissza Buzáth.
— Ha kérnétek sem kapnátok, dörmögi oda Gabányi.

Es az idő mulik. Már tizenegy óra van. A képviselők nyugtalanok. Mi lesz? Miért nem kezdik már az ülést? Széll és Apponyi még mindig tanácskozik? Vagy minisztertanács van? Egyszer megjelenik báró Skerlecz, a miniszterelnök titkára. Végig néz a függetlenségi párt padosorain. Odamegy Kubikhoz. A kormányelnök kéreti. Együtt távoznak. Utánuk kiált Molnár Akos:

— Béla, ügyelj magadra!

Kis idő mulva megjelenik Apponyi, elfoglalja helyét az elnöki székekben. Megszólal utána az elnöki csengő. A képviselők tömegesen tódulnak be a terembe.

Zárt padosorok előtt nyitotta meg az ülést az elnök, melynek lefolyásáról részletes tudósításunk a következők:

Elnök: Apponyi Albert.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök: Elparentálja Hadzsy Jánost, a bécstopolyai kerület képviselőjét, elhunyt a feletti fájdalomnak jegyzőkönyvileg ad kifejezést a Ház. (Helyeslés.)

Napirend előtt

Széll Kálmán miniszterelnök: Beterjeszti a jelen első negyedéről szóló tulkiadásokat. A zárószámadási bizottsághoz utasítja.

Kubik Béla: Mit hozott Bécsből? Arról beszéljen!

Elnök: Elősorolja, hogy napirend előtt hány függetlenségi képviselő, minő czímen kért szót. (Mozgás jobbról.) Miután az ilyen tömeges felszólalás a parlament tanácskozásának menetét zavarja, (Nagy zaj a szélsőbalon.) ezért némelyik képviselőnek, kiknek felszólalása indokolt, a felszólalási engedélyt megadja. Így Kossuthnak, Kecskeméthynek, Bedőháznak, Kelemennek, Olay Lajosnak, Molnár Akosnak és Rátkaynak. A többinek az engedélyt nem adja meg.

Barabás Béla: A házszabályokhoz szól. Az elnök 7 képviselőnek adta meg a szót. Kéri, hogy előbb a 7 képviselő szólaljon fel s azután kérdezzék meg a Házat, szólhatnak-e a többiek.

Olay Lajos: Nem lehet egy véleményen Barabással, mert mindannyian egyszerre je-

ön oly kis véleménynyel van az eszemről. Hát már minek vittem volna vissza a jó, öreg rumot? Egyszerűen hazafutottam, ott áttöltöttem a rumot abba az üvegbe, amely most ön előtt áll, az eredeti üvegbe aztán vizet bocsátottam a kutból, a vizet pedig elnyelte a jó korcsmáros ur egész rumkészlete. Miután a rum anélkül is tulságosan erős, valódi jótettet vittem véghez, amikor a meggyöngítéséhez, az én csekély erőmtől telhetőleg, hozzájárultam.

Mr. Jameson elképedt.

— Fiam, — mondta végre — te még sokra fogod vinni az életben, föltéve, hogy nem kerülsz kellemetlen összeütközésbe a bírósággal.

— — — Huszonöt esztendő mult el azóta, hogy ez a kis történet lejátszódott. Mr. Charles Brown ma egyike Amerika ama milliárdosainak, akik maguk sem tudják, hogy mennyi juttak van tulajdonképpen. A bírósággal nem sok konfliktusa volt; beszélük, hogy oly ravasz, hogy mindig ki tudott bujni a törvény keze alól.

A gazdagsága alapját különben azzal a dollárossal vetette meg, amelyet ama jószívű pálinkástól kapott.

lentkeztek. Kéri, hogy azonnal kérjék a Ház engedélyét.

Elnök: Nézete szerint sorba fogja felhívni a képviselőket. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz: Az idő mulik és az ország legszükségesebb érdeke nincs kielégítve. Odajutottunk már, hogy ha ma megszűnne az állapot, ahova jutottunk, alig lennénk képesek végezni rendes időre a felszaporodott rengeteg törvényjavaslatokkal. (Ugy van! a szélsőbalon.) A katonai javaslatok az oka mindennek. A legrosszabb időben hozták ezt ide. Hiszen az ország sok vidékén inség ütött ki és egyáltalában az ország nem bír nagyobb terheket meg. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) A kormány nagy hibát követett el, midőn olyan javaslattal állott elő, melyből sejtette, hogy nagy ellenszenvvel fog találkozni ugy az országban, mint a parlamentben. Előrelátás hiján volt a kormány, midőn rásegezett a nemzet mellére egyetlen egy javaslatot s kimondta, hogy megszavaztatja. Es keresztül akarná erőszakolni.

Kubik Béla: Nemzeti engedmények nélkül.

Kossuth Ferencz: Igen, nemzeti engedmények nélkül. Sőt a volt nemzeti párt memorandumának teljesítéséből sem észlelnék semmit.

Holló Lajos: Visszaszívták.

Kossuth Ferencz: De mi azokkal az engedményekkel sem elégedhetnék meg. A mi resistenciánkra a kormány passiv resistenciával válaszol. Hát ez nem lehet egészséges kormányzás. Láthatjuk, mi a következménye. Teljesen holt pontra jutottunk. Nincs költségvetés, vám- és kereskedelmi szerződés, autonóm vámtarifa, a beruházási törvény, fizetésrendezés, készfizetések felvétele, a koronajáradék, az uzsoráról, a perrendtartásról szóló javaslatok, a székelyügy stb. Ezen szempontból kiindulva, és mert az ex-lex állapot már nagyon hosszúra nyúlt, ezért kénytelen a kormányt felhívni, mindenestre mozdítsa elő a kibontakozást a helyzetből. A függetlenségi párt nem adhatja fel azt az álláspontot, amelyet évszázadok óta folytat. A párt nem is elvének megvalósításáért küzd most, de a létező törvények végrehajtásáért. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

A katonai javaslatokat illetőleg pártja képviseli a magyar nemzet öntudatát. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ha tehát az a kérdés áll fenn, hogy engedni kell a kormánynak makacs ellentállásából, vagy a függetlenségi párt engedjen, ha ez alternative állana fel, akkor arra nem lehet más felelet, mint az, hogy a kormánynak kell engedni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Es ha a kormány nem enged, pártja nevében kijelenti, hogy a párt kénytelen erősebb akcióra lépni. (Hosszas éljenzés a szélsőbalon.)

Szell válasza.

Szell Kálmán miniszterelnök: Mielőtt halotta volna, hogy Kossuth fel akar szólalni, már ő akart nyilatkozni. Kijelenti, hogy holnap szándékozik politikai nyilatkozatot tenni. De mivel felszólították a válaszadásra nem térhet ki attól. Első sorban kijelenti, hogy ujt nem hallott Kossuthtól. Hogy nem nyilatkozik a függetlenségi párt kedve szerint, ennek oka az a nézeteltérés, amely közte és a függetlenségi párt között fennáll. O már többször kifejtette véleményét e kérdésről, csak azt ismételheti. Tessék a véleményadást szavazat alá bocsájtani, de nem megakadályozni. (Ugy van! a jobboldalon, taps ellentmondások a szélsőbalon.) Önök megakadályozzák a többség akaratának megnyilatkozását. A Kossuth által feléje fordított fegyvert visszafordítja, önként maradnak vissza azok a törvényjavaslatok, önök voltak az okai azoknak. (Nagy zaj a szélsőbalon.) Mert ha egy törvényhozót megállítanak, megkötik a kezét, hát ki az oka annak, ha nem tud működni? (Nagy zaj a szélsőbalon. Viharos ellentmondás jobbról.) A parlament mostani helyzetét és irányát veszedelmesnek tartja. Hát szeretnék, ha erőszakra erőszakot alkalmazna?

Kossuth azt mondja, hogy én térjek magamhoz; térjen magához és térjenek magukhoz társai, mert sehol e világon nincs és nem volt rá eset, hogy a kisebbség megakassza a többség akaratát. Különbön ismételt hangsu-

lyozza, hogy holnap nyilatkozni fog érdemi-
leg. (Zaj, helyeslés a jobboldalon, viharos zaj a szélsőbalon.)

Függeszék fel.

Holló Lajos: Miután a miniszterelnök holnap óhajt nyilatkozni, indítványozza, hogy a képviselőház függeszse fel holnapig ülését. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Kossuth Ferencz: Csatlakozik Holló indítványához. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Nem vonja kétségbe, hogy a helyzet nagyon komoly és válságos. (Zaj a szélsőbalon.) Önön magam ennek hirdetem a helyzetet az ország jövőjére nézve.

Polonyi Géza: Hát elfogadták lemondását?

Szell Kálmán: Egész más, ha azt mondta volna, hogy egy hét múlva nyilatkozik. Akkor addig lehetne kérni elnapolást, de miután holnap már nyilatkozik, nincs értelme az ülés elnapolásának. (Helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor: A miniszterelnök azt mondta, hogy a helyzet válságos. Ezért kérni, válságos-e a helyzet a kabinet többi tagjaira? (Zaj.)

Elnök: Félbe kell szakítani Ugront, meg kell jegyezze, hogy a felszólalásokat úgy kell vegye, mint az ülés napirendjének megváltoztatását tárgyazó indítványt. Erre nézve négyen felszólalhatnak.

Ugron Gábor: Mikor a kabinet válságban van, nem tartja helyesnek, hogy tovább tárgyaljanak. A többségnek nincs most kellő nyugodtsága. A parlament méltóságát illetőleg kéri, hogy holnapig ne tárgyaljanak.

Polonyi Géza: Röviden szólal fel. A Ház presztizsének megőrzése végett és miután még sem érnek el gyakorlatilag ezzel semmit, csatlakozik Holló indítványához.

Elnök: A vita be van fejezve.

Kubik Béla: A házszabályokhoz kér szót. A miniszterelnök, úgy látja, élesíteni akarja a helyzetet. Nus hát a dobott keztyűt felveszi. Nehogy azonban a multkori eset ismétlődjék, öt perc szünetet kér a házszabályok 730. §-a alapján.

Elnök: A szünetet megadja.

Szünet.

Szünet után

Elnök: Felteszi a kérdést, elfogadják-e Holló indítványát.

Kubik Béla: A kérdés feltevéséhez kér szót. (Nagy zaj jobbról.) Kéri a képviselők megszámolását (Helyeslés a szélsőbalon.) tiz képviselő indítványára. (Ugy van! a szélsőbalon. Tizen felállanak: Mi kérjük! Zajos ellentmondások jobbról.)

Elnök: Felteszi a kérdést, kik fogadják el Holló indítványát? Alljanak fel. (A Kossuth és Ugron párt feláll.) Felkéri azokat álljanak fel, akik nem fogadják el Holló indítványát. (A kormánypárt és néppárt feláll.) Tehát a többség nem fogadja el.

Kubik Béla: Tiz képviselőtársa nevében ismét kéri a szavazók fejenkénti megolvasását. (Viharos ellentmondások jobbról.)

Elnök: A házszabályok értelmében kénytelen azt elrendelni. (Helyeslés a szélsőbalon, nagy zaj jobbról.)

A jegyzők megolvassák a szavazókat.

Elnök: Kijelenti, hogy a többség elveti Holló indítványát. Következik a második napirend előtti felszólaló: Kubik Béla a horvát eseményekről. Az elnök a felszólalást nem tartja megengedhetőnek. Meg kell kérdezni a Házat, megengedi-e. (Zajos kiáltások a jobboldalon: Megadjuk! Megadjuk!)

Kubik Béla: A horvát ügyekről akar szólni, kéri erre a Ház engedelmét. (Viharos zaj jobbról: Megadjuk! Megadjuk! Zajos kiáltások a szélsőbalon: Nem adjuk meg)

Polonyi Géza: Nem adjuk meg! Mit akar itt a horvát dolgokkal, mikor ilyen fontos ügy van szönyegen. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Elnök: Kijelenti, hogy a kérdést nem a felszólalónak, de az elnöknek kell megtenni a Házhoz, megengedi a felszólalást, vagy nem.

Kubik Béla: Személyes kérdésben engedelmet kér tévedéseért.

Polonyi Géza: Kubik előbbi kijelentését tartja helyesnek.

Elnök: Felteszi a kérdést, de mintán tiz képviselő 5 perc szünetet kér, az ülést szavazás előtt felfüggeszti. (Zajos helyeslés, taps a szélsőbalon.) Szünet.

Belgrádi események.

— A szerb királyválasztás. —

A tegnapi nap és éj folyamán a belgrádi eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

Orosz jegyzék.

Belgrád, június 14. Az angol követ-ségen tudni vélik, hogy Oroszország éles hangon jegyzéket küldött Szerbiába, ahol ezt a tényt természetesen eltitkolják. Ezt a hirt regisztráljuk ugyan, mint mindent, a mi a válság során felmerül, de határozott kételyeink vannak a hír valósága iránt, mert lehetetlennek tartjuk, hogy Oroszország különleges álláspontot foglalna el, anélkül, hogy erről a többi hatalmakat értesitené.

Megosztott hatalom.

Belgrád, június 14. (Saj. tudós. távir.) A ma estii minisztertanács, mely a holnapi dolgokat előkészíti, belenyúl a késő éjszakába. Annyi kiszivárgott, hogy a tanácskozás hosszas voltát Masin hadügyminiszter okozza, aki azt a kérdést vetette fel, hogy a legfőbb katonai hatalmat a királyi hatalomtól válaszzák külön. A vita, amely e körül fejlődött, igen éles volt és a hadügyminiszter indítványának elfogadásával végződött. A többi programpontra vonatkozólag vita nélkül a miniszterelnök előterjesztése alapján megegyeztek. A királyi hatalomnak elhatározott illetén csorbitása sokakban, még pedig éppen Karagyorgyevics hiveiben aggályokat kelt, mert félnek, hogy ezzel a köztársaságiak malmára hajtják a vizet; miután nem valószínű, hogy bárki is elfogadjon olyan királyi méltóságot, mely nem jár együtt a legnagyobb katonai hatalommal. Király aki nem a legfőbb hadur, csak árnyékkirály lehet, aki állandóan függ a katonai diktátortól.

Katonai követelések.

Belgrád, június 15. (Saját tudós. távir.) Tegnap délután a Belgrádban időző katonatiszteknek egy jelentékeny csoportja gyűlést tartottak, melyben a helyzettel foglalkoztak és tanácskoztak az iránt, hogy milyen magatartást kövessenek a kormánnyal szemben. A gyűlés megállapodásra is jutott és a határozatot írásban közölték a miniszterelnökkel. A felirat szövege megközelítőleg szövszerint a következő:

» A Belgrádban összegyűlt katonatisztek tanácskozmánya mai napon elhatározta, hogy felkéri a kormányt, hogy a merényletben részt vett katonatiszteknek még a nevét se hozzák nyilvánosságra, mert a tisztikar abban a meggyőződésben van, hogy társaik csak a nemzet érdekében és hazafiasan cselekedtek. Egyebekben a tisztikar aláveti magát a törvényeknek és a nemzetgyűlés bölcsességének és csak azt köti ki, hogy az eddigi kormányforma továbbra is megmaradjon.«

A kormány ezt az átiratot nem tartotta titokban; sőt ellenkezőleg a legmesszebbmenő nyilvánosság útjára bocsátotta, hogy ezáltal is befolyást gyakoroljon a köztársasági kormányformára hajló nemzetgyűlési tagokra.

Zimony, jun. 15. (Saját tud. távirata.) Az összeesküvés egyik előkelő katonai vezetője

a királyválasztás dolgában úgy nyilatkozott, hogy a szkupstinának el kell fogadnia Karagyorgyevicsét, mert a hadsereg már öt kiállította ki királyvá és feltételezhető, hogy a nemzetgyűlés nem dezavualhatja a katonaságot, mert különben azzal is úgy végeznének, mint az udvarral. Az ös.zeesküvés prosbrieáltjai között volt Petrovics sajtóirodai főnök is. A merénylet után néhány katonatiszt el is ment Petrovics lakására, ez azonban nesztét vette a dolognak és egy ismerősénél rejtőzött el. A reggeli órákban azután Avakumovics miniszterelnök intézkedésére beszüntették üldözését s így megmenekült.

Belgrád, június 15. (Saját tud. távir.)
A szenátorok és képviselők este értekezletre ültek össze, a mely éjfélig tartott. Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy a mai nemzetgyűlésen visszaállítják az 1888-iki alkotmányt, *Karagyorgyevics Péter herceget egyhangulag királyvá választják* és küldöttséget menesztenek hozzá, hogy vele a nemzetgyűlés határozatát közölje. A város teljesen nyugodt.

Belgrád, június 15. (Saját tud. távir.)
Éjjel fél tizenegy óráig tartó tanácskozás után a miniszterek a mai nemzetgyűlés minden pontjára nézve megegyeztek. Imár teljesen biztos, hogy Karagyorgyevics a király. A kormány Frankel zimonyi szabónál rendelt új csákórozottakat. Berlinben a hivatalok számára hat ezer drb Karagyorgyevics arczképet rendeltek ezzel az aláírással: I. Péter, Szerbia királya. A mai nevezetes nap egészen csendesnek indul. Egyik korábbi táviratomból kifejejtetem, hogy a katonák feliratában az is benne van, hogy a királygyilkosságot elkövetett tisztikar nem tart igényt nemzeti jutalomra.

Belgrád, június 15. (Saját tud. távirata.)
Jovanovics Lázár 6. gyalogezredbeli hadnagy tegnap este agyonlőtte magát amiatt való bánatában, hogy ezredének tisztikara nem tartotta öt méltónak arra, hogy a merénylet végrehajtásában résztvegyen.

Masin ezredes.

Cetinje, június 15. (Saját tud. távir.)
Masin ezredes, a belgrádi tragédia egyik főrendezője Cetinjében volt szerb követ, amidőn Sándor király Dragát feleségül vette. Masin már ekkor Draga királyné ellen dolgozott a cetinjei udvarnál.

A nemzetgyűlés előleges programja.

Belgrád, június 15. (Saját tud. távir.)
A mai királyválasztó szkupstina előleges programja a következő: Reggel 9 órakor megnyílik a gyűlés és megalakítják a tisztikart. Ezután *Velimirovics* elnök bejelenti a királyi pár halálát és köszönetet mond a nemzet nevében *Avakumovics* miniszterelnöknek a rend példás fentartásáért. Ennek végeztével felhívja a nemzetgyűlést, hogy válasszon új királyt. Most következik *Avakumovics* miniszterelnök felszólalása, aki a maga és társai nevében köszönetet mond a beljükhelyezett bizalomért és kijelenti, hogy a királyválasztás kérdése fellett lehet vitatkozni is és hogy a gyűlés minden tagja ajánlhat jelöltet. Hogy ezután mi lesz, azt természetesen előre tudni nem lehet és a program továbbra csak annyira terjed, hogy a kormány egyik embere *Karagyorgyevics* Péter megválasztását fogja ajánlani.

Királyválasztás előtt.

Zimony, június 15. (Saj. tud. táv.)
A pártközi tanácskozások, a melyekben az összes pártok vezetői vettek részt, éjféltől 1 óráig tartottak. A határozatokat nyomban megvitték a minisztertanácsnak, a mely reggel 6 óráig tanácskozott és az összes megállapodásokat elfogadta. Karagyorgyevics megválasztása befejezett dolog. Reggel permetező esőre és hűvös időjárásra ébredtünk. Hét óra óta szakad az eső. A kongresszus 9 órára volt össze hívva a konakba. Az utcák mindennapi képet mutatnak, semmi sem árulja el a nap nagy jelentőségét. 9 óra után szórványosan gyülekezni kezdtek a szkupstina és a szenátus tagjai. Most már a lakosság körében is mutatkoznak némi érdeklődés, de alig nagyobb mértékben, mint a magyar országgyűlésen egyik-másik látogatottabb ülése idején. 11 óra után két század gyalogság vonult a konak elé. Altalános feltűnést kelt Popovics százados megjelenése, a ki arról nevezetes, hogy a merénylet legtöbb áldozatának vére az ő kezén tapad. A kongresszust megelőzőleg megalakult a szenátus és a szkupstina tisztikara, azután megállapították a kongresszus napirendjét. A kongresszus első sorban legitimálni fogja a kormány megalakulását és jóváhagyja annak eddigi intézkedéseit. Az eddig történeteket a kongresszus fait accomplinak fogja tenni és ki fogja jelenteni, hogy azokat sem bírólagon megtorolni, sem más módon megbolygatni nem szabad. Azután sorra kerül az alkotmány némely pontjainak módosítása, majd a királyválasztásra vonatkozó előterjesztés. Hir szerint Karagyorgyevics Péter holnap már Belgrádban lesz.

A »rózsa-ünnepély.«

A Szigligeti-színházra mozgalmas napok köszöntenek be, ezen a héten szerdán és csütörtökön a nemzeti színház művészei veszik birtokukba a fehér házat s ezen napokon Márkus Emilia, Lánzy Ilka, Náday, Ujházy s a többi művész óriásnak fognak tapsolni a nagyváradai színházlátogatók.

Két nap múlva pedig, szombaton és vasárnap Nagyvárad szép urileányai s asszonyai adnak találkozót az árvaház női választmánya által az árvaház javára e napokon rendezendő rózsa-ünnepélyen s a hosszú nyári hónapokra búcsuznak itt el egymástól.

Eddigi megállapodások szerint június 20. és 21-ik napjain tartják meg ezt a jótékony-célú rózsa-ünnepélyt, mely a tavalyihoz képest sokkal vidámabbnak s mozgalmasabbnak ígérkezik.

A színház földszinti előcsarnoka és az elsőemeleti buffet helyiségei rózsálgétté fognak változni e napokban, hol az ismert nagyváradai uri hölgyek fogják a jóhírű váradai kertészek s a magánosok által e célra rendelkezésre bocsájtott rózsákat a városi árvaház javára árusítani.

A rendezőség, melynek élén öv. Des *Echerolles-Kruspér* Sándorné urnő buzgólkodik a fáradsatlan hölgy gárdával együtt — mindent elkövet, hogy a rózsa-ünnepély minél nagyobb anyagi és erkölcsi sikert érjen el.

Hogy az a bizonyos gyengéd zsarolás, melyért különben a rózsákért s a rózsás arcú ideálokért hevülő arany ifjúság, ha az »ó« kezéből kapja azokat, nem is igen protestál — sokakat vissza ne tartson, a rendezőség elhatározta, hogy a rózsákat az elárusító urihölgyek csakis szigorúan megszabott árak mellett fogják adni. Egy drb rózsáért, akár Marschal-Hiel, akár La France legyen az, s akár mily bájos kacsók nyujtsák is át azt, 10 fillérnél többet venni nem lehet.

A múlt évi ünnepélytől egy újítás is megfogja különböztetni az ideit. A belépő jegy ellenszolgáltatásul ugyanis nemcsak abban részestül a résztvevő, hogy az árusító bájos hölgyek

kezei közül vehet potom 10 fillérért szép rózsákat, hanem minden belépő jegy tulajdonosa egy utalványt fog kapni, melynek átszolgáltatása után a délelőtti órákban 1 pohár szeszt és 2 darab pogácsát, a délutáni meleg órákban egy szelet fagyaltot és 2 darab ostyát kap ingyen.

A mint a fentebbiekből látható, a rendezőség ügyes ötlettel s buzgósággal fáradozik azon, hogy az ünnepélyen résztvevők kellemesen töltsék el azt az egypár órát, mely alatt a színházi rózsa-ünnepély le fog folyni.

Az ünnepély ugyanis szombaton délelőtti 10 órakor veszi kezdetét s esti 7 óráig tart, hasonlóképpen vasárnap is.

A rendezőség ez uton kéri fel a rózsatermelő magánosokat, kik a tavalyi ünnepély sikerét is előmozdították adományaikkal — hogy az ünnepély céljaira sziveskedjenek minél nagyobb mennyiségben elküldeni a kiállítandó rózsákat.

A rendezőség az elmúlt napokban kérte fel azon uri hölgyeket is, a kik a rózsa-ünnepélyen az árusítást szivesek lesznek kezeik közé venni.

† Heringh Sándor meghalt.

Városszerte mély megütközést és fájdalmas részvétet keltett társadalmunk egyik köztisztelőben és becsülésben állott polgárának: *Heringh Sándor* gyógyszerésznek váratlan halála. A gyász-hír vasárnap reggel gyorsan terjedt el a városban, bár a gyászeset délután fél 2 órakor következt be. Eleintén mindenfélre kósza hírek keringtek a halálczás kapcsán, ami valószínűleg onnan eredt, hogy szombaton még teljesen egészséges volt s többekkel érintkezett. Vasárnapra virradólag hirtelen rosszul lett. Dr. Berkovits Miklós v. th. főorvos és dr. Ertl Mór orvosok megállapították, hogy agyszélhűdés érte a derék férfit. Orvosai és szerető nejének odaadó gondoskodása azonban nem tudta megmenteni életét.

A haláleset alkalmából Nagyvárad város székházára, a Casinó épületére, a Kath. Kör helyiségére kitétték a gyászlobogót. Az elhunyt tagja volt a legtöbb jótékony és társadalmi egyesületnek.

Temetése ma, kedden délelőtti fél 9 órakor lesz.

A családi gyászjelentés a következő:

Öv. Heringh Sándorné született Wittman Teréz úgy a maga, mint gyermekei: Sándor, Erzsike és Ernő, s az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatja a forrón szeretett férj, atya és rokonnak, *Heringh Sándor* okleveles gyógyszerész, életének 60-ik, boldog házasságának 21-ik évében, f. évi június 14-én, d. u. fél 2 órakor hirtelen történt elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 16-án, d. e. 3/9 órakor fognak a N.-Teleki-utcai gyászházból a róm. kath. egyház szer-tartása szerint beszenteltetni és a Szent László-templomban megtartandó gyász-szentmise után az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonsai, barátai, kartársai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1903 június 14. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága testületileg vesz részt a temetésen. Erre nézve a polgármester a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának és tiszti karának t. tagjait felkérem, hogy váratlanul elhunyt tagtársunknak *Heringh Sándor* urnak folyó hó 16-án (kedden) délelőtti fél 9 órakor a Teleki-utcai gyászházban megtartandó végtisztességtételén megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. évi június hó 15-én.

Rimler Károly,
polgármester.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Jun. 16. Iparoktatási bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.
 Junius 17. Megyei közgyűlés d. e. 9 órakor.
 Junius 20-21. R. zsakiállítás a színházban.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

		Személyvonat						
Nagyvárad áll.		7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.		7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velenceze >		7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >		8.02	10.14	—	2.98	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >		8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Féliczfürdő		8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

		Személyvonat						
Féliczfürdő ind.		8.30	10.42	—	8. —	5.34	7.20	9.53
Rontó >		8.37	10.49	—	8.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.		8.48	11.00	—	8.11	5.51	7.31	—
V.-Velenceze >		9.04	11.16	12.00	8.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.		9.22	11.34	12.16	8.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.		—	11.27	—	—	6.18	—	10.32

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 percig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* Az urnapi istentisztelet V.-Ujvároson. Az urnapi ájtatosság vasárnap nagy egyházi pompával tartott meg a Szent László templomban. A körmenetnél a szertartásokat és az ünnepélyes szent misét *Palotay* László pápai praelatus, a szentbeszédet pedig dr. *Vucskics* Gyula tartotta. Az ünnepélyhez a József ezred diszasszálójára vonult ki, *Wenderinszky* százados vezénylete alatt a zenekarral együtt.

* Rákóczy-szoborra gyűjtének. Kassa város falai között meg akarja örökíteni Rákóczy Ferencz emlékét, monumentális ércszoborban. E célra 10.000 frt hozzájárulást felajánlott. A szoboralapra országos gyűjtést indítottak s tegnap Biharvármegyét és Nagyvárad városát is felhívta a hozzájárulásra.

* Búcsu Uj Palotán. Nagy ünnepjük volt vasárnap a közeli Uj-Palota község híveinek; *Szent Antal* napja alkalmából templomünnepet ültek. A remek nagy templomban *Richter* Jenő plébános misézett segédlettel, *Kampell* József v.-ujvárosi káplán pedig egyházi szónoklatot mondott. A búcsun Nagyváradról és a közeli községekből is sokan vettek részt.

* Halálozás. Részvétel vettük a hirt, hogy *Gramm* Béla, élete 40. évében tegnap elhalt. Femetése holnap, szerdán délelőtt 11 órakor lesz Biharvármegye közpörházából. Béke poraira!

* Az elektrotechnikai tanfolyom sikere. A kereskedelmi miniszter által Nagyváradon rendezett elektrotechnikai tanfolyam, mint irtuk, nem remélt sikerrel végződött. A hatvanhárom hallgató közül 51 szakiparos, akik a tanfolyam sikeres hallgatásáról látogatási bizonyítványt kapnak. A bizonyítványok már kiállítva leérkeztek a nagyvárad kereskedelmi kamarához, ahol is az illetők naponként reggel 8 órától délután 2 óráig átvehetik látogatási bizonyítványukat.

* A vármegye nagy napja. Holnap, szerdán nagy napja lesz Biharvármegyének; évnegyedes közgyűlést tartja, amelyen több rendbeli választás lesz. A főjegyzői és központi szolgabírói állások vannak üresedésben, de ezek betöltése által több aljegyző, három főszolgabíró és egy vagy két szolgabíró választás lesz. Ez bizonyára élénk vonzerőt fog gyakorolni a megyebizottsági tagokra, akik nagy számmal begyűlnek a voksolásra. Egyébként a háromszáznál több tárgy között alig kerül egy-kettő fontosabb. A közgyűlés két napig tart.

* Hirtelen halál. *Bondár* Sándor bajji születése 43 éves ugyanottani lakos napszámossal tegnap délután 1 órakor az Aradi-úton Jelinek kertész új telepe előtt hirtelen rosszul lett. Az esetről értesítették a rendőrséget, melynek részéről *Becsei* őrmester és dr. *Berkovits* Miklós tisztiorvos jelentek meg a helyszínen, azonban *Berkovits* már csak az szélhűtés következtében beált halált konstatálhatta. A hirtelen elhunyt napszámot a hullaházba szállították.

* A város zárszámadása. Nagyvárad város 1902. évi zárszámadását tegnap tárgyalta a pénzügyi szakbizottság, *Rimler* Károly elnöklete alatt. Örömmel vették tudomásul, hogy a zárlatok és az általános nyomott viszonyok dacára, 20.000 koronánál magasabb összeg szerepel mint maradvány. A júliusi közgyűlés elé terjesztik a számadásokat.

* Megszökött márkiné. Az olaszországi Catanzaro városból jelentik, hogy *Lepiane* márkiné onnan egy fűszeres segéddel Amerikába szökött. A márkiné 400.000 lira készpénzt vitt magával. A megcsalt f. rj feljelentést tett a rendőrségnél a szökevények kézrekerítésére.

* A lugosi ünnep. Lugoson tegnap volt a görög katolikus püspökség félszázados jubileuma. Az ünnepen résztvett az egész magyarországi unionista hitfelekezet legkiválóbb képviselői útján, a csanádi katolikus püspökség képviselőjében *Kun* László kanonok, valamennyi lugosi felekezet, politikai és más hatóságok, a katonaság, valamint a polgárság nemzetiségi és pártkülönbösg nélkül. Az ünnepet misével kezdték, a melyen az érsek mondta a szentbeszédet. Délután diszebéd volt a püspöki rezidenziában. Az első felköszöntőt *Mihályi* metropolita a pápára és nyomban utána a királyra magyarul mondotta. Erre még többen mondtak felköszöntőt, így a főispán és *Kun* kanonok, a kik a magyarok és románok közt levő szeretetre és egyetértésre utaltak s a trón és haza iránt való hűségre buzdítottak. Este hangverseny volt, utána bál, a melyen az összes előkelőségek megjelentek. Az ünnepet semmi sem zavarta meg.

* Véres verekedés a Nagypiaczon. Tegnap délután véres verekedést rögtönöztek a Nagypiaczterén *Egri* Mihály és *Buji* Sándor helybeli napszámossal. A két napszámossal miután előbb beszélt, összeszólközött, miből kifolyólag *Buji* Egri szidalmazni kezdte. A szidalmazásra *Egri* azzal felelt, hogy kiragadta *Buji* kezéből a kapát és ennek fejére hatalmas ütést mért. *Bujit* azonnal előntötte a vér. Csakhamar rendőr is akadt a helyszínen, ki mindkettőjüket a rendőrségre kísérte, honnan *Bujit* a bihar-megyei közpörházba szállították, *Egri* pedig a rendőrség vette gondjai alá.

* Aradi turisták Biharban. Regényes fekvésű megyénknek természeti szépségei turistáink előtt nagy részt még ismeretlenek. Ujában azonban már gyakran akadnak társaságok, melyek a páratlan gyönyörű vidék tanulmányozására vállalkoznak. Legközelebb Aradról az Arad-hegyvidéki turista egyesület rendez nagyszabású kirándulást Biharvármegyébe. A kirándulás vezetői *Schmidt* János tanár és

Spiroch Lajos törvényszéki aljegyző. A kiránduló társaság július 5-én kel utra s 15-én tér vissza Aradra. A turisták az ut legnagyobb részét gyalog teszik meg.

* Lopások. *Pánti* Lajos asztalos segéd. Szacsavay-utca 6. sz. a. lakostól valószínűleg lakótársa 12 korona értékű mellényét elemelte. A rendőrség megindította a nyomozást. — *Müller* Salamon Széchenyi-téri cukrászatából 2 drb nádszékét és 2 drb zöldre festett faszékét ismeretlen tettes ellopott. *Müller* Salamon jutalmat ígér annak, aki őt a tolvaj nyomára vezeti. A rendőrség is kutat a széktolvaj után.

* Tetanus esetek. Egyike a legkínosabb betegségek és halálozásoknak a tetanus, mely nem egyéb, mint az izmoknak huzamosabb ideig és állandóan tartó görcsös állapota. Ha csak gyors segély és serum nincs kéznél, legtöbb esetben halállal végződik. Ilyen eset volt a héten Henczidán, Berettyó-Szent-Mártonban pedig az éppen az napon érkezett serum alkalmazása folytán egy gyógyuló félen levő eset. Oka leginkább a hőség.

* Találtatott egy drb. pénzárca némi pénz-tartalommal. Atvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

x Figyelmeztetés. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyvárad* Műszaki Villamos Vállalattól (Kert-utca 81. szám, Auer üzlet) költségtérletet kér, mely a legalaposabban és teljesen díjmentesen állítatják ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

EGYESÜLETEK.

A kath. legényegylet közjótékonyaságu egylet.

Néhai *Mally* János esztergomi kanonok végrendeletében 400 koronát hagyott az esztergomi katolikus legényegyletnek. E hagyományra az esztergomi adóhivatal 10 százalékos örökösödési illetéket vetett ki. E végzést dr. *Csernoch* János kanonok, az esztergomi kath. legényegyletnek elnöke megfeleltetve s e felelkezésnek a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi május hó 13-án 52,254—VIII. sz. a. helyt adván, az illetéktörlesztést elrendelte, mert az egylet közjótékonyaságu egyletnek volt minősítendő, minek folytán a helyegytörvény 95. díjjegyzék t. B. g. pontja értelmében a neki juttatott hagyomány illetékmentes.

A Szigligeti-Társaság választmányi ülése.

Tegnap d. u. 5 órakor tartotta a Szigligeti-társaság választmányi ülést.

Jelen voltak: *Rádl* Odön elnök, dr. *Bodor* Károly, *Böszörményi* Géza, dr. *Adorján* Armin, dr. *Markus* László, dr. *Krüger* Aladár, *Láng* József, *Fehér* Dezső vál. tagok.

Folyó ügyek.

Rádl Odön elnök megnyitja a gyűlést s ezután a folyó ügyeket terjeszti elő. Az újvárosi népkönyvtár 1322 kötet. A kultuszminiszter ez évben is 600 koronát adományozott a népkönyvtár javára.

Dr. *Krüger* Aladár felolvassa *Lajos* Lajos »Európa béke-zavarója: Oroszország« című munkájáról írt bírálati jelentését, a mely szerint a művet segélyezésre ajánlja. A választmányi Lakosnak 100 korona segélyt szavazott meg.

Az Arany-szobor javára rendezendő előadásra vonatkozólag a polgármester szóbeli értesítése folytán a társaság elhatározta, hogy az előadás sikere érdekében társadalmi nton mindent elkövet, résztvesz a Nemzeti Színház művészei tiszteletére rendezendő banketten, azon a művészeket a társaság üdvözi.

Nyilvános könyvtár és kulturpalota.

A kormány hajlandó volna nagyobb összeggel segíézni mindazon társulatokat, amelyek nyilvános könyvtárakat alakítanak. Ezt a fontos kulturális mozgalmat a társaság elvben föltétlenül helyesli, bár még egyelőre a kivitelhez a kellő feltételek hiányoznak. Hogy azonban az eszme valamikor később megvalósítható legyen, a válaszmány megbizta a népkönyvtári bizottságot, hogy a szükséges lépéseket megtegye.

Ezzel kapcsolatban előterjesztette az elnök, hogy a könyvtár elhelyezésére is felhasználható kulturpalota céljaira a régi városháza átengedése az összes hivatalos tényezők jelentése szerint lehetetlen. Micsodazáltal az elnök a kulturpalota bizottságot össze fogja hívni. Minthogy pedig a kulturpalota és a népkönyvtár ügye egymással szoros kapcsolatban van, a népkönyvtári és a kulturpalota-bizottság együttes ülést fog tartani.

Igazságszolgáltatás.**Elítelt párbajozók.**

Egy kicsinyes összeszólalkozásból keletkezett párviadal ügyében hozott ítéletet tegnap a nagyvárad-i törvényszék.

Steiner Andor és Rigó László joghallgatók között történt ez a párbaj a múlt év őszén. Steiner Andort a tegnapi tárgyaláson párbajvetséért 2 havi, Rigó Lászlót pedig 1 havi államfogházra ítélte a büntető bíróság.

MULATSÁG.

A földmivelők mulatsága. A Nagyvárad-Velencei Földmivelők Köre 1903. év június hó 21-én, vasárnap a Bux-féle vendéglőben, Velence, Kolozsvári-utca, (volt váróterem) könyvtára és egyéb szükségletei fedezésére zárkórú házas mulatságot rendez. Belépti-díj: személy-jegy 1 korona, család-jegy (3 személyre) 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a rendező bizottsági tagoknál és este a pézstárnál. Jó italok és izletes ételekről gondoskodva lesz. Feltűzések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

TANUGY.

Rajzkiállítás a közs. polg. fiúiskolában. A községi polgári fiúiskolában a növendékek rajzai a vizsgálatok ideje alatt (folyó hó 18-ig) ki vannak állítva, melyeknek megtekintését nemcsak a szülők, hanem minden érdeklődő figyelmébe ajánljuk, mert az intézet rajz-tanára az új irányt követi a rajzitanítás terén, s különösen a természet utáni rajzolásban és festésben ért el növendékeivel meglepő eredményt.

Visszanaptár az újvárosi községi elemi fiú- és leányiskolában (Ór-utca).

Az újvárosi (Ór-utcai) községi elemi fiúiskola vizsgálati osztályok szerint a következő napokon fognak megtartatni.

I. A) oszt. tanító Makay Katalin, június 23-án d. u. 2—4 óra. I. B) oszt. tanító Raffay Mihályné, 24-én d. u. 2—4 óra. II. A) oszt. tanító Jakobovics Ilonka, június 23-án d. e. 9—11 óra. II. B) oszt. tanító Szemes Ilonka, június 24-én d. e. 9—11 óra. III. A) oszt. tanító Balogh Károly, június 23-án d. u. 2—4 óra. III. B) oszt. tanító Klein Abrahám, június 24-én d. e. 8—10 óra. IV. A) oszt. tanító Vaday József, június 23-án d. e. 8—10 óra. IV. B) oszt. tanító Bodnár János, június 23-án d. u. 2—4 óra. V. oszt. tanító Várad-i István, június 24-én d. e. 8—10 óra.

A leányiskola vizsgái:

I. A) oszt. tanítónő Csereyné Z. Anna, június 24 d. e. 8—10 óra. I. B) oszt. tanítónő Szőke Berta, június 24 d. e. 10—12 óra. II. A) oszt. tanítónő Rézné Makay Gizella, június 23 d. e. 8—10 óra. II. B) oszt. tanítónő Páll Ilonka,

június 23-án d. u. 2—4 óra. III. oszt. tanítónő Békésy Jánosné, június 23 d. e. 8—10 óra. IV. oszt. tanítónő Bérczy Jánosné, június 23 d. e. fél 9-től fél 11 óráig. V. oszt. tanítónő özv. Krüger Viktorné, június 24 d. e. 10—12 óra.

Nagyvárad, 1903. június 15. Vaday József igazgató. Bérczy Jánosné igazgatónő.

Ipariskolai előadás. A segédek tanfolyamának faipari csoportján meg nem tartott páczolási eljárások bemutatása f. hó 21-én d. e. 8 órától kezdődőleg fog megtartatni, melyre a tanfolyam hallgatói és az érdeklődők ez uton hivatnak meg. Domokos Andor, szaktanár.

Vizsgálat a gör. kath. iskolában. A nagyvárad-i gör. kath. négy osztályú nyilv. elemi fiúiskolában az évfárvó vizsgálatok f. hó 20-án és 22-én fognak megtartatni még pedig: 20-án d. e. 8-tól 12-ig a IV. és III. osztályllyal; 22-én d. e. 8-tól 12-ig a II. és I. osztályllyal. Miről a t. szülők és érdeklődők ezennel tisztelettel értesítettek. Kelt Nagyváradon, 1903. évi június hó 15-én. Az igazgatóság.

SZINHÁZ.**Keszler Ede a Nemzeti színházban.**

A nemzeti színház vidéki vendégszereplői sorában Keszler Ede szombaton lépett föl először Jókai Aranyemberében.

S ugy érvényre juttatta hatalmasan bontakozó tehetségét, hogy az első színi kritikuskok a legelismertebben irnak játékaról, s egyértelműen elismerik, hogy Keszler egyike a legértékesebb, legeredetibb s legérdekesebb hőszínészeknek. *Abrányi* Emil ezt írja: »Hatalmas, mély, gyönyörűen csengő hangja már szélesebb regiszterekre tesz szert s ha így fejlődik a színezésben, alkalmas lesz a legfinomabb árnyalatok visszaadására is. Ugy gondolom, hogy Keszler nevezetes tényező lehet még színjátszó művészetünk szolgálatában az érettség nagyobb fokán a lélek teljes kifejlésével. Fényes jövő várakozik rá a hősök és heroikus apák szerepkörében.«

Székely Anna búcsuja. Erdekes és bizony nem valami kedvezően ható sorokat kaptunk Békés-Gyuláról. *Székely* Anna, a Szigligeti-színház volt tagja búcsút mond a nagyvárad-i közönségnek, megváltik a társulattól. Sajnálattal vesszük tudomásul a kiváló művész nő távozását s óhajtuk, hogy további pályáján is csak siker és elismerés kísérje.

Az iparosok műkedvelői előadása. Az iparos ifjak vasárnap délután a *Czigányt* játszották, este pedig megismételték a *Sárga csikót*. A szereplők most is, mint szombaton este egyenkint s összesen megállták a helyüket sőt egyik-másik feltűnő színitehetséget árult el. Különösen dicséret illeti Varga Gyulát ugy is mint az előadások buzgó rendezőjét, ugy is mint szereplőt.

Azonban ismét meg kell említenünk, hogy a közönség eddig soha sem tapasztalt közönynyel viseltetett az iparos ifjak művészi vállalkozása iránt, ami nagyon feltűnő, mert Nagyvárad egész társadalmát mindenkor ott találtuk, ahol jótékonytárgyat kellett gyakorolni. Már pedig itt is jó ügyről volt szó, mert egy agg nők menházára nagy szükség van.

TAVIRATOK.**A v á l s á g.**

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) *Szell* Kálmán lemondásáról mindinkább pozitív hírek kelnek szárnyra. A legutóbbi verziók szerint *Tisza* István gróf miniszterelnöksége befejezett tény, a mi egyértelmű a hajthatatlan makacs kitar-

tással a katonai javaslatok mellett. Legutóbbi távirati jelentéseink a következők:

Budapest, jun. 15. (Saját tud. táv.) A képviselőház mai ülése végén elterjedt a hír, hogy a király *Tisza* István gróft magához kérette. A hír csakhamar megerősítést nyert. *Tisza* István valóban Bécsbe utazott a *Gajári* Ödön is megerősítette a hirt, a ki Tiszát a vasúthoz kísérte. A hír általában nagy konsternációt keltett, mert noha *Szell* lemondását már befejezett ténynek tekintették, de a legutóbbi kombinációk szerint komoly jelölteként *Csáky* Albin és *Szapáry* Gyula grófokat emlegették. Elterjedt verzió, hogy *Tisza* Istvánt *Fejérváry* báró ajánlotta a koronának, s ez a választás váratlan elégtelenséget keltett.

Budapest, június 15. (Saj. tud. távir.) *Tisza* István gróf miniszterelnökségének pozitív híre a volt nemzeti pártiak és az agráriusok körében nagy elégtelenséget keltett. A nemzeti pártik az agráriusokkal egyértelműen elhatározták, hogy ez esetben kilépnének a szabadelvű pártból.

Budapest, június 15. (Saját tud. táv.) *Tisza* István gróf környezetéből terjedt a hír, hogy ő már az új kabinet kész névsorával utazott Bécsbe. Eszerint miniszterelnök és belügyminiszter *Tisza* István gróf. Új tagokul jönnének *Hyeronimi* kereskedelemügyi, *Wekerle* Sándor pénzügy, *Berzeviczy* kultuszminiszternek, *Plósz*, *Darányi*, *Fejérváry* maradnak. A közigazgatási bíróság elnökévé pedig *Wekerle* helyett *Wlassics* Gyulát nevezi ki. Egyszersmind gazdát cseréli a házelnöki szék is, mert *Apponyi* Albert gróf visszavonul s utódjául *Perczelt* tekintik.

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) A kabinetválság után előre megállapított tervek szerint az országgyűlést elnapolják s he kölcsönös egyezményben nem sikerül a kormánynak az ellenzékkel megállapodni, *Tisza* István a házat felosztatja.

Budapest, június 15. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt a válságra vonatkozó legutóbbi hírek hatása alatt bizalmas értekezletet tartott, melyen elhatározták *Kossuth* Ferencz, *Barabás* Béla és *Thaly* Kálmán felszólalásával, hogy a *Tisza*-kormánynak a legvégsőkig mindenre elkészülve ellenállanak.

Budapest, jun. 15. (Saját tud. táv.) Más verziók szerint *Tisza* István gróf engedményekkel tér vissza Bécsből s az ujonczlétszám emelését csupán a felállítandó honvéd taraczk ütegekre vonatkozólag tartja fenn. Ez engedménnyel szemben a költségvetés és kvóta-javaslatok megszavazását kéri az új miniszterelnök.

Bécs, június 15. (Saját tud. távir.) *Szell* lemondása befejezett tény. A helyzetéről s ennek megoldhatóságáról *Csáky* Albin, *Szapáry* Gyula, *Apponyi* Albert és *Tisza* István grófok egyenkint referáltak a királynál.

Királyválasztás Szerbiában.

Belgrád, jun. 15. (Saj. tud. táv.) Ma fél 1 órakor *Karagyorgyevics* Péter herceget Szerbia királyává kiáltották ki. A választás ünnepélyes gyűlésen történt, melyet a miniszterelnök nyitott

meg. A gyűlést Sándor király volt fogadó termében tartották, melyet ülésteremmé alakítottak át. Az ülésteremben több száz polgár várakozott a nemzetgyűlés megnyitására. A megnyitás után visszaállították az 1888-iki alkotmányt s a miniszterelnök elrendelte a névszerinti szavazást, ami után általános lelkesedéssel, zúgó zsvió kiáltással kiáltották ki Karagyorgyevics Péter herceget Szerbia királyává.

A választást 101 ágyulövés adta hírül a népnek, majd nyomtatott proklamációban szórták a nép közé a választás eredményét. *Isitkovics* igazságügy-miniszter beszédet intézett a néphez, mely után a katonai zenekarok a rácz nemzeti himnusra zendítettek. Még a délután folyamán felesküdt az új királynak a gárda és a hadsereg.

A külügyminiszter távirati uton tudatta a külföldi államokkal a választás eredményét. Az új királyt csütörtökre várják Belgrádba.

Genf, június 15. (Saját tud. távir.) *Karagyorgyevics* Péter herceg délután 5 órakor kapta meg a skuptsina üdvözlő táviratát, mely a nemzet hódolatát vitte új királynak. Még az est folyamán az üdvözlő táviratok halmaza érkezett az új szerb királyhoz.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta.)

14

— Ismerem magát s feltevéseimben igen ritkán csalódom!

— Hát ha most mégis csalódnék? En is hiu vagyok!

Az ifju arcza nagy ijedtséget fejezett ki, a lány meg hangos bahotára fakadt.

— Nem, ne essék kétségbe — mondta mosolyogva — magát jó pajtásnak tartom, s már akkor is annak tartottam, mikor először találkoztunk. Barátságot érzek maga iránt az tagadhatatlan, de ennél tovább nem jutnának az érzelmeim.

— No, ezt nem állíthatja olyan határozottan, mert barátság férfi és nő között nem létezik, az írők egyik igen tekintélyes része folytat most e felett vitatkozást és a többség az én előbbi kijelentésem mellett van.

— Határozottan tagadom ezt az állítást, érvekkel, példákkal ugyan nem tudnék semmit bizonyítani, de belemennék bármilyen fogadásba, hogy megdönténem azokat a nagyhangú érveket. Egész biztosan megnyerném a fogadást, mert nem lennék szerelmes abba a jó barátba.

— Még ezt sem állíthatja határozottan, az ember olyan esodálatos teremtes, különösen a nő, annyi ellentétből van összealkotva! A férfi ért meg épen nem vállalhat felelősséget.

— Tudnám a módját, hogy kell kiabrándítani, bizza csak rám.

— Ugy tenne, mint Tarral? Kerülné?

— Most nem tudom mit tennék, de ez a szemrehányás ártatlanul ért. Nem kerülnék én senkit, tehát őt sem, az igaz, nem is keresem a társaságát, özetlen vagyok tudja, nem akarom a téglási hölgyeket egyetlen gavallérjuktól megfosztani, engem ne átkozzanak ha, elmegyek.

Felállt helyéről s körülnézett. Már késő lehet, mondá, talán jó lenne hazafelé indulni.

Kéri is elhagyta helyét s megnézte óráját.

— 6 óra van, ha úgy tetszik.

A medikus hazakisérte Mártát s kis ideig még együtt voltak. Miután eltávozott, Vajdáné félre hívta unokahugát.

— Gyermekem — mondá — ne menj azzal a kis doktorral egyedül sétálni, a falusi nép nagyon különös, mindjárt megszólja az embert, ez pedig ugy neked, mint nekem igen nagyon kellemetlen lenne. Itthon elfogadhatod bármikor, kedves, okos fiu és hogy jól érzed magad a társaságában, azt elhiszem.

— Igaza van Róza néninek, erre nem gondoltam — hagyta rá, bár sajnálta, hogy immár vége azoknak a kellemes sétáknak.

Augusztus közepe felé járt az idő, Mártának a hazautazásra kellett gondolnia, a tanítás ma-holnap megkezdődik s idejében hozzá akart látni az előkészületekhez. Tavaly nem tanult semmit, a miért erős lelkifurdalást érzett, az idénki akarta pótolni a mulasztottakat. Most nem lesz egyéb gondja a tanulásnál, tavaly, oh azok szép idők voltak... akkor még nem izlelte meg a csalódás keserűségét... ha visszagon-dolt arra az időre, bosszankodott végtelentül, hogy is tudott olyan botor lenni, annyit busulni annyi álmatlan éjszakát eltölteni keserves könyvek között... És miért? Most szégyelte a dolgot saját maga előtt. No, nem hinnék olyan könnyen többé senkinek. Nagyon meg fontol-nám, mielőtt még egy ilyen szerelmi históriába belemennék. Ilyenkor azonban eszébe jutott Kéri azon mondása, hogy az ember még saját magáért sem vállalhat felelősséget, a mitől ma vonakodik, azt holnap esetleg örömmel fogja megtenni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, június 15.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 15.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 15-én.	
Magyar aranyjárdék 4	120.50
Magyar koronajárdék	91.—
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.85
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25

Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	199.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járadék papirban	100.—
Osztrák járadék papirban	100.—
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	158.—
Osztrák magyar bank részvény	16.30
Magyar hitelbankrészvény	781.50
Osztrák hitelintézet részvény	677.—
Páti vista	95.17
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.20
Londoni vista	289.55
20 márkás arany	20.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

6225—1903. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város házi pénztárának, továbbá a házi pénztárban kezelt alapok-és alapítványoknak 1902. évre szerkesztett zárszámadásait, a házi pénztárra vonatkozó mérleget és vagyonelejtárt a tanács s a p. ü. szakbizottság folyó évi június hó 15-én tartott együttes ülésében tárgyalás s vizsgálat alá vevén, azt megállapította, egyidejűleg a zárszámadást a vonatkozó okmányok kapcsán az 1886. évi XXVI. t.-cz. 17. §-ának rendelkezése-képezt 1903. évi június hó 18-ik napjától kezdődőleg 1903. július hó 2-ik napjáig bezárólag terjedő 15 napi időtar-tamra a városi számvevői hivatal helyi-ségében közszemlére kitenni rendelte.

Miről a város közönségét azon figyel-meztetéssel értesitem, miszerint a zár-számadást s az azokra vonatkozó ok-mányokat a fenti határidőben bármely adófizető polgárnak megtekinteni jogában áll, s az az ellen netaláni észrevételeit a f. évi július havi rendes közgyűlés ha-tárnapját megelőzőleg öt nappal írásban a tanács, mint állandó választmányhoz beadhatja.

Kelt Nagyváradon a tanács és a pénzügyi szakbizottság 1903. évi június hó 15-én tartott együttes üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

Első nagyváradai gyári festékraktár!

Telefon 441.

Telefon 441

GALLOVITS I.

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca 532. sz.,
saját ház.

Legolcsóbb festékaru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és koci-lackot.

Bronzok, szobafestő és mázoló ecsetek és meszelők

nagy raktára.

272

Különösen nagy raktár szoba-padló lackokban.

A legújabb találmányu **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényes-ségénél és tartósságánál fogva minden más padló-lackot föltulul.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett
13 próbás **ezüst evőkészletek** 5¹/₂
gyertyatartók és girandolok 6¹/₂
krajczár grammja 119

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint
egyeb butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Egy jó házból való fiu
o lapnál tanulól
felvétetik.

812

A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyvecskékre és folyó számlára, mely
előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás
nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapírokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt érték-
papírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9-12-ig, d. u.
3-5-ig.

Az Igazgatóság.

Hirdetések felvétetnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában.

Egy

Kisededóvodai

teljes felszerelés

azonnal eladó.

Ugyanott egy jó karban lévő

zongora

jutányos árban eladó.

Bővebbet

Korona-utca 21-250. sz. alatt.

A várad-velencei volt Weinberger-
féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takaré-
pénztárnál. 307.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8⁰/₁₀-ra.

Értékpapírokra és sorsjegyekre 8⁰/₁₀-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk
és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kivá-
natra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindenemű ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől
a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk;
ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél
a legmesszebb menő kedvezmény biztosítatik.

Mindenemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek)
gyűrik s az ékszer szakba vágó mindenféle czirkék **legolcsóbb** bevásárlási
forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál
külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

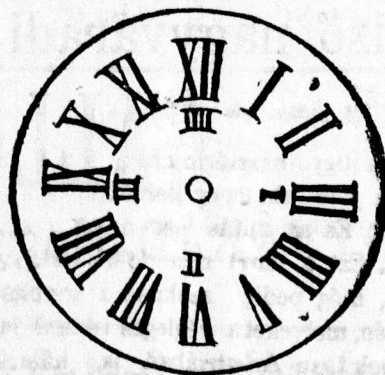
Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda“
kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JOZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek
teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű **TORONYÓRAIM** vörös fémből
készült főkerekekkel s a felhuzást könnyítő, a legcélszerűbb módon alkalmazható **külön
mozgó orsókkal** s a súlyemelő czinkezett vassodronykötelet tartó vashengerekkel
és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jótállás felelősség melletti felállítását is elvállalom
melyek **pontos járásáért** szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

műlakatos és toronyórás.

216